

Täysistunto

Torstai 27.4.2017 klo 15.59—18.48

2.2. Suullinen kysymys hallintarekisteristä (Hanna Sarkkinen vas)

Suullinen kysymys SKT 57/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava kysymys, edustaja Sarkkinen.

Keskustelu

16.35 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! "Hallintarekisteriä ei viedä eteenpäin. Päätös on oikea ja vastaa perussuomalaisten linjaa", totesi Timo Soini. "Me emme valmis-tele hallintarekisteriä missään muodossa", totesi valtiovarainministeri Stubb joulukuussa 2015. "Jos Suomi sallii hallintarekisteröinnin ulkomaiden kautta, se vaikeuttaa sisäpiiri-kauppojen ja muiden talousrikosten selvittämistä sekä vähentää verotuksen varmuutta ja oikeudenmukaisuutta", totesi talousvaliokunnan puheenjohtaja Kaj Turunen viime joulukuussa. [Vasemmalta: Ohhoh!] Kaikista näistä lausunnoista huolimatta talousvaliokunta kuitenkin tänään hyväksyi hallituspuolueiden äänin mietinnön, joka mahdollistaa suomalaisten omistusten piilottamisen hallintarekistereihin ulkomaiden kautta.

Arvoisa puhemies! Kysyn valtiovarainministeri Orvolta: miksi te haluatte valtiovarainministerinä edelleen ajaa omistusten hallintarekisteröinnin mahdollistamista, vaikka jo edeltäjänne [Puhemies koputtaa] Stubb lupasi, että asia on kuopattu kaikissa muodoissaan? [Li Andersson: Hyvä kysymys!]

16.36 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallintarekisteröinti Euroopassa on mahdollista useimmissa maissa. Me emme pysty lailla estämään suomalaisia käyttämästä hallintarekisteriä muissa maissa. Tätä selvitettiin lähes vuosi, ja siihen ei löytynyt edes virkamiestä, joka olisi suostunut sen esittelemään. Hallintarekisteri ei tule käyttöön Suomessa. [Touko Aalto: Mutkan kautta!] Mutta meidän täytyy saada tämä laki eteenpäin, nyt kun se on vuoden täällä muhinut tässä muodossaan, koska syksyllä meillä pitää olla antaa Arvopaperikeskuksen toiminnalle jatkolupa. Lisäksi jos me tähän nyt tekisimme jonkun eurooppalaisesta oikeudesta poikkeavan käytännön, se ei luultavasti menisi läpi silloin EU:ssa — ei menisi. [Välihuutoja] Tätä selvitettiin pitkään. Nyt tämä on tehty, mitä EU-lainsäädäntö meiltä edellyttää. Se on tärkeää myöskin suomalaisen elinkeinoelämän kilpailukyvyn kannalta.

Mutta me myöskin teimme tänne kompromissin, jossa perussuomalaisetkin tekivät hyvää työtä, että nämä tulot ovat lähdeveron piirissä. [Välihuutoja] Nämä tulot ovat lähdeveron piirissä, ja sitä kautta verot [Puhemies koputtaa] tulevat myös Suomeen muualta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2017 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niiden edustajien, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, nousevan ylös ja painavan V-painiketta.

16.37 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Omistusten hallintarekisteröinnin salliminen ulkomaiden kautta lisää omistusten piilottelun, veronkierron ja talousrikollisuuden mahdollisuuksia. Tänäkin päivänä kuitenkin tosiaan valiokunnassa hyväksyttiin mietintö, joka mahdollistaa suomalaisten piilottaa omistuksia hallintarekisteriin ulkomaille. Valiokunta esitti lausumissaan ainoastaan toiveita siitä, että nyt syntyvät porsaanreiät tukitaan mahdollisesti tulevaisuudessa muulla lainsäädännöllä — mutta eihän tämä riitä. Emme voi synnyttää porsaanreikiä ja toivoo, että ne tukitaan tulevaisuudessa. Jostain syystä hallitus ei tuonut eduskunnalle esityksiä, joilla olisi voitu tukkia nämä porsaanreiät jo nyt ja vaatia suomalaisilta suoraa omistusta myös ulkomaalaisten arvopaperikeskusten kautta omistettaessa. Norja tekee tällä hetkellä niin. Se vaatii suoraa omistusta kansalaisiltaan myös ulkomaalaisissa arvopaperikeskuksissa.

Arvoisa puhemies! Kysyn [Puhemies koputtaa] valtiovarainministeriltä: miksi hän ei tuonut eduskuntaan esityksiä, [Puhemies koputtaa] joilla nämä porsaanreiät tässä esityksessä olisi voitu tukkia?

16.38 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä kerran siis: Tämä on virkamiesten, virkavastuulla toimivien virkamiesten näkemys, että tämän pidemmälle tässä ei pystytä menemään eurooppalaisessa lainsäädännössä, ja sen takia oli aivan oleellista, että tähän tuotiin mukaan tämä lähdevero, jolla saadaan verot kuitenkin kannettua niiltä, jotka käyttävät hallintarekisteröintiä ulkomaille. Siis se on mahdollista tänä päivänä, [Paavo Arhinmäki: Mutta ei laillista!] mutta me emme tuo Suomeen sitä mahdollisuutta. Tätä seurataan koko ajan, viranomaiset seuraavat, tehdään kaikki. Veronkierron estämiseksi on lukuisia hankkeita tälläkin hetkellä liikkeellä, uutta lainsäädäntöä on tulossa, eurooppalaista lainsäädäntöä, kotimaista lainsäädäntöä, jolla veronkiertoon pyritään puuttumaan entistä tiukemmin.

16.39 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys ei suoraan mahdollista omaisuuden piilottamista julkisuudelta ja verottajalta Suomessa. Se mahdollistaa tämän ulkomaisten arvopaperikeskusten kautta. Mutta ymmärtääkö hallitus, mihin tämä esitys johtaa? Kuka tahansa voi tämän esityksen jälkeen valittaa EU-tuomioistuimelle siitä, että Suomi mahdollistaa hallintarekisteröinnin suomalaisille ulkomaille mutta ei Suomessa. Tämä olisi suomalaisen suoran ja avoimen omistujajärjestelmän loppu, koska Suomen neuvotteleva poikkeus on voimassa vain vallitsevassa oikeustilassa, ei enää tämän muutoksen jälkeen. EU-tuomioistuin tulee tuomitsemaan, että järjestelmän pitää olla yhdenvertainen, ja tämän muutoksen kautta hallintarekisteröinti tulee myös Suomeen. Kysynkin: miksi hallitus ei vain myönnä suoraan, että hallintarekisterit tahdotaan Suomeen tämän mutkan kautta?

16.40 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eurooppalainen lainsäädäntö mahdollistaa hallintarekisteröinnin useimmissa Euroopan unionin maissa. Me otimme edeltäjäni esityksestä jo pois hallintarekisterin käytön Suomessa, mutta eurooppalainen lainsäädäntö edellyttää meiltä tämän. Mutta älköön kukaan kuvitelko, että hallitus tekee tietoisesti joitakin tapoja, joilla voisi kiertää verotusta. [Väli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2017 vp

huutoja] — Hyvän aika, meidän tavoitteemme on maksimoida ja saada ne verot, mitä Suomen verottajan kuuluu saada meidän käyttöömme ja hyvinvointiyhteiskunnan käyttöön. Mitään muuta tavoitetta ei voi olla. Mutta sitä tehdään tänä päivänä, kun me satumme kuulumaan Euroopan unioniin, eurooppalaisessa lainsäädäntökokonaisuudessa.

16.41 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin Touko Aallolle siitä, onko tämä Suomen poikkeussääntö 385 voimassa jatkuvasti: on. Se on jatkossakin voimassa. Se on tarkistettu komissiosta, ja sen on virkavastuulla valtiovarainministeriöstä muun muassa Armi Taipale vahvistanut, että se pysyy voimassa.

Varmaan jokaista kiinnostaa se, miksi perussuomalaiset ovat nyt tässä mukana. [Vasemmalta: Kyllä!] Ja kun tässä vasemmalta takaa kuuluu ääniä, että mitkä nämä ponnet täällä ovat, perussuomalaiset ovat mukana tässä juuri sen takia, että täällä ovat nämä ponnet. Nämä ovat voimakkaat ponnet, joissa edellytetään nyt kotimaista lainsäädäntöä siitä, että saadaan myös ulkomailta nämä tiedot, ja jos ei saada, niin rankimman kautta verotetaan.

Eli kysymyksessä olevaa hallintarekisteriä ei ole hyväksytty Suomessa, ja ulkomailla se on tehty nyt kannattamattomaksi silloin, jos omistustiedot eivät ole käytettävissä. Siis kannattamatonta ulkomailla, [Puhemies koputtaa] täysin kiellettyä Suomessa. Tämä on se ratkaisu, miksi me olemme tässä mukana. Ja nyt kysyn valtiovarainministeriltä: kun täällä on nämä kolme pontta, pannaanko heti tämä lainsäädäntö toimimaan?

16.42 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erinomainen puheenvuoro talousvaliokunnan puheenjohtajalta, joka on hyvin perehtynyt tähän asiaan viimeisten vuosien ja kuukausien aikana. Juuri näin, kyllä nämä ponnet laiteetaan käyttöön, ja ne ovat vahvoja ponsia.

16.42 Lauri Ihalainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnittäisin huomiota esitettävän asian valmisteluun. Viime syksynä valmisteltiin tätä huolella. Joulun alla tämä jämähti talousvaliokunnassa lähinnä hallituspuolueitten sisäisiin erimielisyyksiin. Sen jälkeen ei kuulunut mitään, eikä siitä voi oppositiota syyttää. Sitten yhtäkkiä kehysriihen aikana pärähtää tällainen paksu mietintöesitys valiokuntaan, joka pitäisi kolmessa päivässä päättää, valiokunnan mietintö. Tämä on huonoa hallintotapaa, jota ei toivoisi jatkossa tapahtuvan.

Toiseksi, oppositio valiokunnassa äänesti tämän esityksen kumoamiseksi sen takia, että tämä ei estä osakeomistuksen piilottamista ulkomailla toimivien hallintarekisterien suojiin, ja tämä on se ydinkysymys. Me esitämme, että tässä suhteessa pitää saada avoimempaa järjestelyä, se malli, mitä Suomessa on ollut, että voidaan suoraan tilijärjestelyjen kautta tehdä ja saada tietoa, ketkä näitä omistaa. Talousvaliokunnan puheenjohtaja pyysi komissiolta tähän liittyvän lausunnon, [Puhemies koputtaa] ja komissio sanoi, että ei ole mitään esteitä tehdä sitä mallia, [Puhemies koputtaa] mikä Suomessa on. Ja nyt tehdään aivan toisella tavalla. [Jukka Gustafsson: Luotamme kyllä Ihalaiseen enemmän kuin Turuseen!]

16.44 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se, miksi tämä kesti niin kauan, oli se, [Martti Mölsä: Mutta me luotamme Turuseen!] että hallituspuolueet halusivat varmistaa, että siitä lainsäädännöstä tulee niin tiukka [Paavo Arhinmäki: Älä naurata!] kuin vain mahdollista, niin tiukka kuin mahdollista, ja siksi se oli niin pitkä prosessi. Varmasti se, miksi se tulee nyt päätökseen, on se, että ainakin minun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2017 vp

esittelevänä ministerinä on pakko saada tämä asia eteenpäin, koska meillä täytyy syksyllä olla laki voimassa, jotta Arvopaperikeskus voi saada toimilupansa. Se oli teillä siellä kuu-kausikaupalla. Uskon, että te olette todella hyvin perehtyneet tähän. Te olette todella hyvin voineet perehtyä tähän. Tärkeätä on, että asioita saadaan eteenpäin, ja tämäkin oli yksi niistä.

16.45 Harri Jaskari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on todella hankala, vaikea lakiesitys ollut, koska me olemme Suomessa olleet selkeästi avoimuuden kannalla koko ajan. Jo vuonna 2012 talousvaliokunnassa tehtiin esitys ja toivomus, että toivottavasti Suomi pystyisi tekemään koko Eurooppaan ja EU-alueelle avoimen järjestelmän, suoran arvo-osuustilin. Näin ei tapahtunut, vaan eri Euroopan maat tekivät ratkaisun, että on mahdollista tehdä sekä hallintarekisteri- että suoran omistuksen malli, ja me emme voi valitettavasti muuta EU-maata ohjata Suomen lainsäädännöllä. Se on se faktakysymys, missä tässä mennään. Olisin kuitenkin kysynyt sitten vielä valtiovarainministeriltä: Mitä me jatkossa pyrimme tekemään? Mehän pyrimme avoimuuteen suomalaisessa yhteiskunnassa. Miten me pyrimme jatkossa vaikuttamaan EU-tasolla, että me pääsisimme vielä avoimempaan suuntaan? Miten tämä keskustelu jatkuu kenties sitten seuraavien asetusten muodossa?

16.46 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikki kuitenkin liittyy siihen, meidän tavoitteet ja työ, että meillä olisi mahdollisimman hyvät säännöt ja lainsäädäntö, joka estää verojen maksun kiertämisen tai omaisuuden piilottamisen, jopa talousrikollisuuden. Siksi Suomi tekee hyvin aktiivisesti töitä OECD:ssä, josta tulee jatkuvasti uusia ohjeita, uusia kansainvälisiä lainsäädäntöehdotuksia, joilla pyritään eroon muun muassa veroparatiiseista ja sitä kautta veronkierrosta. Me teemme EU-tasolla koko ajan uutta lainsäädäntöä, jolla veronkiertoa pyritään hillitsemään ja estämään, ja me teemme kansallista työtä. Sen lisäksi meillä on yli 500 poliisia, jotka tutkivat talousrikoksia ja tekevät harmaan talouden vastaista työtä. Nämä kaikki liittyvät kokonaisuuteen, [Puhemies koputtaa] jonka hallitus ottaa vakavasti, ja muun muassa siksi poliisille on annettu merkittävästi lisää resursseja nyt päätöksissä.

Kysymyksen käsittely päättyi.